

No 41 (2014)
ISSN: 1418-7191

Acta Scientiarum Socialium

HISTORIA, OECONOMIA, PAEDAGOGIA, PHILOSOPHIA, SOCIOLOGIA

KAPOSVÁRI EGYETEM / KAPOSVÁR UNIVERSITY
Társadalomtudományi Tanszék / Department of Social Sciences

Acta Scientiarum Socialium

A peer-reviewed journal in the social sciences

A szerkesztőség címe / Address of the Editorial Office

Kaposvár University, Department of Social Sciences
H-7400 Kaposvár Guba S. u. 40.
e-mail: acta.sci.soc@gmail.com
honlap / webpage: journal.ke.hu/asc

Alapító főszerkesztő / Founding Editor-in-chief

HORVÁTH Gyula

Főszerkesztő / Editor-in-chief

MOLNÁR Gábor

Szerkesztőség / Editorial Board

BÁCS Gábor, BARNA Róbert, BERTALAN Péter, GÁL Veronika,
KOLONTÁRI Attila, MOLNÁR Eszter, VÖRÖS Péter

Nemzetközi Tanácsadó Testület / International Advisory Board

ANDERLE Ádám, FISCHER Ferenc, GULYÁS László, H. SZABÓ Sára,
Igor Vlagyimirovics KRJUCSKOV, Antonio Domingo LILÓN, MOLNÁR Tamás,
MOLNÁRNÉ BARNA Katalin, PÓLYI Csaba, Augustín SÁNCHEZ ANDRES, SARUDI Csaba,
SZÁVAI Ferenc, SZILÁGYI Ágnes Judit, SZILÁGYI István

Szerkesztőasszisztens / Assistant Editor

GEIGER Lívía

Kiadja / Published by

Kaposvári Egyetem Társadalomtudományi Tanszék
/ Kaposvár University Department of Social Sciences

Felelős kiadó / Managing Publisher

PODRÁ CZKY Judit

© A szerzők / The Authors

Borítóterv / Cover design © BALVIN Nándor

Nyomdai munka / Printed by
Dombóvári SZEC SOX Kft.

Kaposvár
2014

Acta Scientiarum Socialium 41 (2014)

Közoktatás tematikus szám
/ Thematic Issue: Public Education

A TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0014 „Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúli Régióban” elnevezésű kutatási projekt szerkesztett közleményei

Szerkesztette / Edited by

BENCÉNÉ FEKETE Andrea

Jelen kiadvány az Európai Unió támogatásával és az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával készült, a TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0014 „Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúli Régióban” elnevezésű projekt keretében.

Tartalom / Contents

- 7 | Előszó
- 9 | *Czeizel Barbara – Bakonyi Anna*
Sajátos nevelési igényű gyermekek képzésének helye a magyar oktatási rendszerben. A korai fejlesztés, kora gyermekkori intervenció mint kakuktktojás a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik ellátásában
- 21 | *Fellegi Bálint – Bencéné Fekete Andrea*
Tehetséggondozás és differenciálás integrált osztályban
- 31 | *Szelczi Ivett – Bencéné Fekete Andrea*
Matematikai tehetségek gondozása az általános iskola alsó tagozatán
- 39 | *Nagy Judit*
Környezetóra a múzeumban
- 51 | *Kissné Poprádi Enikő – Bencéné Fekete Andrea*
A zenei nevelés helye és szerepe az oktatásban az alapfokú művészetoktatásra fókuszálva
- 67 | *Dombosi Kornélia – Bencéné Fekete Andrea*
A német mint idegen nyelv oktatásának hatékonyságát meghatározó tényezők az általános iskolában
- 73 | *Kelemenné Gerbovits Szilvia – Gyöngyösiné Szabó Judit*
Az érettségi története az angol tanításának tükrében
- 81 | *Biczóné Lengyel Beáta – Gyöngyösiné Szabó Judit*
Az érettségivel kapcsolatos jogszabályok változása a közismereti informatika tantárgy tanításának tükrében
- 93 | *Princz Enikő – Bencéné Fekete Andrea*
A fiatalok kollégiumi közösségbe való beilleszkedésének segítése

- 107 | *Szabóné Szőke Zsuzsanna*
A szülők és az iskola kapcsolata a Dombóvári Belvárosi Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában
- 125 | *Pavlenyiné Boza Anita – Bencéné dr. Fekete Andrea*
Az óvodás gyermekek tévézési szokásai egy somogyi kistelepülésen
- 143 | *Nógrádiné Pócs Lujza – Gyöngyösiné Szabó Judit*
Törvények, kompetenciák, kérdések – a felnőttoktatás válságának korrajza a XXI. század első harmadából

Előszó

Félig sem olyan fontos az, amit tanítunk gyerekeinknek, mint az, ahogy tanítjuk. Amit az iskolában tanultunk, annak legnagyobb részét elfelejtjük, de a hatás, melyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.

Eötvös József

A folyóirat jelen száma rendhagyó. A korábbi kiadásokat forgató olvasóközönség megszokhatta, hogy az *Acta Scientiarum Socialium* elsősorban tudományos igényű hazai és nemzetközi írásokat közöl, a tanulmányok szerzői pedig többnyire egyetemi oktatók, kutatók. A most megjelenő kiadvány a szerzői kört és az írások jellegét tekintve is formabontó: a szerzők gyakorló pedagógusok, akik a Kaposvári Egyetem szakirányú pedagógus-továbbképzésében vettek részt, s akik vállalták, hogy a szakirányú továbbképzés keretében írott szakdolgozatukat egy rövid tanulmánynak megfelelő terjedelemben összefoglalják.

A Kaposvári Egyetem Pedagógiai Karán több éve folyik közoktatási vezető képzés, amelybe főként Somogy megyéből, illetve a dél-dunántúli régió területéről kapcsolódnak be a köznevelési intézmények vezetése iránt érdeklődő, vagy a vezetési feladatokban már megmártózó óvodapedagógusok, tanítók, általános- és középiskolai tanárok, a szakszolgálatoknál, vagy éppen a felnőttoktatásban dolgozó kollégák. A velük való közös gondolkodás és munka során érlelődött bennünk az az elképzelés, hogy a kollégák írásos produktumainak megjelenési felületet biztosítva még szorosabbra fűzzük a képzés és a praxis, illetőleg a képzésben résztvevők és a képzőintézmény közötti kapcsolatot. Az elképzelés megvalósítását részben a TÁMOP 4.1.2.B.2-13/1. sz., a Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúl régióban című pályázat, részben az *Acta Scientiarum Socialium* folyóirat főszerkesztőjének nyitottsága tette lehetővé.

A 21. század társadalmi változásaira az oktatási intézményeknek reagálniuk kell. A pedagógusoknak a növekvő nemzedék sajátosságait figyelembe véve a leghatékonyabb módszereket kell megtalálniuk, érzékenyen a kultúra, az életmód és az egyes korosztályok változásaira. A mai gyerekeknek/fiataloknak/felnőtteknek az életben olyan új készségekre is szükségük lesz, amelyek az előző generációk oktatásában még nem voltak meghatározóak. A modern technológiák rapid fejlődésének köszönhetően megváltozott a formális és az informális tanulás szerepe. A tanulás egyre inkább a tanuló és a pedagógus személyesebb kapcsolatában értelmeződik, a hangsúly az ismeretbirtoklásról a tudás megszerzésének módjára és a kompetenciák birtoklására helyeződik, mindeközben a kreativitást és tanulási élményt biztosító módszerek előtérbe kerülnek, a sematikus alkalmazott hagyományos módszerek pedig egyre inkább háttérbe szorulnak.

Az Acta rendhagyó számában közölt írások a résztvevők érdeklődésének és munkatevékenységének megfelelően sokszínűek, esetenként nem csak a téma, hanem a terjedelem és stílus szempontjából is különböznek. Ha közös elemet keresünk, akkor az a tanulás támogatásának gondolata, annak sokféle megvalósulása lehet.

Az újabb nemzetközi szakirodalmakban gyakran olvashatunk a pedagógiai gyakorlatban alkalmazott olyan módszerekről, amelyek megkönnyítik és élménnyé teszik a diákok számára a tudás megszerzésének folyamatát. Ezek a metodikák azonban nem mindig ültethetők át teljes mértékben a hazai gyakorlatba. Ebben a kiadványban részben olyan eljárások/megoldásmódok szerepelnek, amelyeket a szakirányú továbbképzésben résztvevő pedagógusok kipróbáltak, s azok osztálytermi (vagy más szintéren tapasztalt) eredményességéről többszörösen meggyőződtek.

Lazább szálon, mégis szervesen kapcsolódhatnak a tanulás támogatásához azok az írások, amelyek a tehetséggondozás megvalósulásáról, az iskola és a család kapcsolattartásáról számolnak be, a fiatalok kollégiumi beilleszkedésének segítségével foglalkoznak, a felnőttoktatás jelenét-jövőjét a közmunkaprogramhoz rendelt oktatás tapasztalatokkal együtt tárgyalják, vagy a korai fejlesztés rendszerbe illesztésének kérdéseit foglalják össze.

A köznevelés gyakorlatában dolgozó pedagógusok írásait örömmel adjuk közre. Bízunk abban, hogy az egyénileg átélt helyzetek, a kipróbált módszertani megoldások, a saját közegben összegyűjtött tapasztalatok megosztása mások számára is hasznos lehet, azokból ötletek meríthetők, illetve mindezek inspirálhatják a további gondolkodást, és tudatosabbá, hatékonyabbá, eredményesebbé tehetik a tanítási-tanulási folyamatot!

Podráczky Judit – Bencéné Fekete Andrea
dékán – oktatási dékánhelyettes
Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar